

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№2

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 924 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILYI MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA‘MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o‘g‘li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO‘YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG‘URTA FAOLIYATIDAGI MOLIYAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBİ: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJİY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJRIBASI	66
Alimardonov G‘ayratjon Nuraliyevich	
XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o‘g‘li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA‘MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIVA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY JIHLTLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIVAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohrux Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboyev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B.Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIIYASI	288
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ ALMGSI ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liqin Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinova	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSİYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING INNOVATSION FAOLIYATINI INVESTITSİYALAR YORDAMIDA QO'LLAB-QUVVATLASH	408
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
FRANSUZ TILIDA FE'L SEMANTIKASINING KO'PMA'NOLILIK VA BIRMA'NOLILIK ASPEKTLARI	412
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Bekmetova Munisa Karimbayevna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARDA CHET-EL INVESTISIYASI VA KREDITLARINI ROLI	418
Sultanov Anvar Abdullaevich	
INSON QON TOMIRLARINING TARMOQLANISHINI L-SISTEMALAR ASOSIDA HOSIL QILISH ALGORITMNI ISHLAB CHIQUISH	423
Boliyeva Dilrabo Nurbek qizi	
YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH)NING AHAMIYATI	429
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	434
Otaylor Usmonaliyev	
TIJORAT BANKLARIDA VALYUTA ARBITRAJI VA UNING MOHIYATI	440
Yaxyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	443
Mirzaraximova Aziza Azimjanovna	
DON VA UN MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISH XUSUSIYATLARI	450
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA TUXUM ISHLAB CHIQUARISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	454
Ismoilov Zuhridin Sayitqulovich	
ZAMONAVIY TURAR-JOY ME'MORCHILIGIDA MILLIYLIK VA AN'ANAVIYLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI	459
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
MARKAZIY QIZILQUM FOSFORIT RUDALARIDAN QIMMATBAHO KOMPONENTLARNI KOMPLEKS AJRATISH TEXNOLOGIYASI	464
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Ruzibayeva Dildora Akramovna, Xushvaqtova Dilshoda Shavkat qizi	

BANKLARDA CHAKANA KREDITLASH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH TARTIBI	470
<i>Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi</i>	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING XALQARO MODELLARI HAMDA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	476
<i>Nodirbek Shavkatovich Mirzaaxmedov</i>	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA XOTIN-QIZLARNING BOSHQARUV KARYERASI: MOHIYATI, ZARURIYATI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	483
<i>Abduraxmonova Feruzabonu</i>	
ASOSIY KAPITALGA INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	489
<i>Xoshimov Sobir Murtazayevich</i>	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINING TASHKILY TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	495
<i>Uzakova Umida Ruziyevna</i>	
OLIY TA‘LIMNI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI VA PROFESSOR-O‘QITUVCHI–TALABA NISBATI O‘RTASIDAGI IQTISODIY BOG‘LIQLIK.....	502
<i>Dusanov Salim Mamarasulovich</i>	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЫ AML: АНАЛИЗ ПРАКТИК ВЕДУЩИХ БАНКОВ И СТРАН СНГ	507
<i>Рашидов Авазбек Рахимович</i>	
BOJXONA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR TAHLILI	516
<i>Radjapova Latofat Sardorovna</i>	
DEFORMATSİYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ (STANDARD LINEAR SOLID MODEL, SLS) MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONINI TAHLIL QILISH	523
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o‘g‘li, Faxriddinova Rayhona Vahobjon qizi, Rustamova Ruxsora Kamtar qizi</i>	
ВЛИЯНИЕ КЕРАМИЧЕСКИХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ НА ТЕПЛОВУЮ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАМЕННОГО ТЕПЛОАККУМУЛЯТОРА В СОЛНЕЧНО-АССИСТИРОВАННЫХ БИОГАЗОВЫХ УСТАНОВКАХ	530
<i>Д.М. Жураханов</i>	
O‘ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI.....	537
<i>Akbarov Husniddinjon Mo‘ysin o‘g‘li</i>	
MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA OCHIQLIKNI KUCHAYTIRISH	544
<i>Xolmirzayev Ulug‘bek Abdulazizovich, Normatov Joxongir Murodillayevich</i>	
DON MAHSULOTLARI TARMOG‘IDA ISHLAB CHIQARISH QUVVATLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	548
<i>Aipova Iroda Ikramovna</i>	
BUXORO VILOYATI SANOATI ISHLAB CHIQARISHINING TARMOQ TARKIBI DINAMIKASI VA UNDAGI O‘ZGARISHLAR TAHLILI	554
<i>Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	
TEMIR YO‘L TRANSPORTINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEZONLARI	560
<i>Nurxo‘jayeva Xilola Hakimxo‘jayevna</i>	
СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ УСТОЙЧИВОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	568
<i>Teshaboyev To‘lqin Zakirovich, Muradov Botir Xayat</i>	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA SUV ISTE‘MOLINING BOSHQARUVINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	578
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Turg‘unov Muhammadaziz Baxtiyorjon o‘g‘li</i>	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	584
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Uzakov Sirojiddin Djuraboyevich</i>	

SUN'YI INTELLEKT VA IQTISODIYOTNING O'ZARO ALOQADORLIGI	591
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	
IDENTIFICATION OF WEAVING STRUCTURES IN PILE FABRICS	596
Bahrom Baturovich Dautov, Bakhtiyor Yormakhmatovich Abduganiyev, Erkin Shamsiddinovich Rayxonov, Nazar Kilichov Bafoevich	
INNOVATIVE APPROACHES TO ENSURING FINANCIAL STABILITY IN COMMERCIAL BANKS	602
Otajanova Shahnoza Shuhratovna	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATI VA OLIY TA'LIM SIFATI KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK MASALALARI	608
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA UNING AHAMIYATI	613
Kenjayev M.G'	
MAJBURIYATLAR AUDITINING ASOSIY O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	618
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	623
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI TAHLILI	630
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
JAMOAT YO'LOVCHI TRANSPORTINI YO'NALISHLARDA HARAKATI MUNTAZAMLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	635
Nazarov Anvar Aripovich, Siddiqov Beknazar Jumanazar o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	643
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
O'ZBEKISTONDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA RAQAMLI MA'MURCHILIK	649
Yakubov San'atbek Ravshanbekovich	
ISHLAB CHIQRISH SANOATI CHIQINDILARIDAN LITIY BIRIKMALARINI AJRATIB OLISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIK YECHIMLARI	655
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Komilov Botir Asqar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIYAVIY RISKLARINI BAHOLASHDA MIQDORIY USULLARDAN FOYDALANISH	663
Raximov Abduxalil Toshbotirovich	
JUN TOLASINI MAYDA VA YIRIK IFLOSLIKlardan TOZALASH TEXNOLOGIYASI VA USKUNALARINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEK VA FRANSUZ TILLARIDA KASB-HUNAR TA'LIMI TERMINLARINING SEMANTIK QIYOSIY TAHLILI	673
Jabbarova Gulbahor Jumanazarovna	
GAZ BALLONLI AVTOMOBILLARDA RADIOTO'LQINLI UZATMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TEXNIK NAZORAT TIZIMINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	677
Mirzayev Bahodir Nuriddinovich, Zulfiqorova Guldon Akbarjon qizi	
MINTAQANING TASHQI SAVDO AYLANMASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARI	682
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
IQTISODIY TADQIQOTLARDA SO'ROV O'TKAZISH METODI VA UNING ANKETA HAMDA INTERVYU SHAKLLARINI QO'LLASH MASALALARI	687
Dusmurov Radjabbay Davlatbayevich	

O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHI VA BIZNESDA MANFAATLAR UYG'UNLIGI.....	693
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
DAVLAT MOLIYASI VA BANK-MOLIYA INSTITUTLARINING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI.....	698
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH YO'NALISHLARI	703
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: AN'ANAVIY BANKING TIZIMIDAN NEOBANKLARGA O'TISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	711
Shokirov Sardor Inotdullo o'g'li	
AVTOMATIK LOKOMATIV SIGNALIZATSIYA KODLARINI UZATISH VA DESHIFRATSIYALASH QURILMASI ISHINI TAHLIL QILISH VA DASTURIY TA'MINOTINI ISHLAB CHIQUISH.....	718
Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Qodirov Izzatjon Abrorjon o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ МОДЕЛЬ УСКОРЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ ЧЕРЕЗ ОПТИМИЗАЦИЮ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ	724
Касимова Наргиза Сабитджановна	
KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	729
Omonov Otajon Juraqulovich	
INVESTITSIYALAR VA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	734
Gafurova Umida Fatixovna	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI HAMDA ULARNING YECHIMLARI BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR TAHLILI.....	740
Bekmetov Xursandbek Iloxamovich	
THE INTEGRATION OF TRADITION AND INNOVATION IN WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: ECONOMIC MECHANISMS AND STRATEGIC APPROACHES	747
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
KO'TARILGAN TEMIR YO'L ESTAKADASIDA VAGONDAN KO'MIR TUSHIRISH JARAYONIDA CHANG TARQALISHINI BAHOLASH	757
Tohtemirov Inomjon Muqimjonovich, Xudayberganov Sakijan Kabildjanovich	
DUMKAR TIPIDAGI VAGONLARDAN YUKLARNI TUSHURISH VAQTIDA ULARNING AG'DARILISHINI OLDINI OLUVCHI TAKOMILLASHTIRILGAN QURILMANING ILMIY ASOSLARI.....	762
Yusupov Azizjon Qahramonovich, Normoxmatov Bekzodjon Shovkat o'g'li	
TEMIR YO'L STANTSIYALARIDA ARALASH POYEZDLAR HARAKATI UCHUN AVTOMATIK MARSHRUTNI SOZLASH USULI	769
Boltayev Sunnatillo Tuymurodovich, Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Kasimova Qamara Amonovna	
O'ZBEKISTON MAHSULOTLARINI XORIJIY BOZORLAR UCHUN TAYYORLASHDA FRANCHAYZING ASOSIDA NUFUZLI BRENDLAR BILAN HAMKORLIK VA QO'SHMA LOYIHALAR MEXANIZMINI ISHLAB CHIQUISH.....	777
Xodjayev Anvar Rasulovich	
AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH.....	783
Syunov Yorqin Bekmurodovich	
INCREASING THE EFFICIENCY INDICATORS OF DIESEL ENGINES BY IMPROVING THE COOLING SYSTEM	789
Khushnaye Obid, Orakbaeva Guljakhon	

TRANSPORT SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK VA IQTISODIY O'SISH INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUV VA IMKONIYATLAR.....	794
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
TURISTIK-REKREATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	801
Usmanova Zumrad Islamovna	
МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В РАМКАХ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА.....	806
Ахмедова Нилуфар Шукратовна, Курбонбекова Мохичехра Туробжоновна	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA SOLIQ MA'MURCHILIGI USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	819
Umurzak Ablakulovich Radjabov	
AUDITORLIK TEKSHIRUVINI REJALASHTIRISHDA XAVF-XATARLARNI BAHOLASHNING INNOVATSION USULLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	830
Saidova Sevaraxon Abdumo'min qizi	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR SANOAT SEKTORIDA SIRKULAR BIZNES-MODELLARNI YASHIL MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI.....	834
Isamuxamedov Boxodir Baxramovich	
РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОСТИ ЭКСПОРТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ.....	838
Бобоев М. Р.	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ УСТОЙЧИВО-ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ВОЗМОЖНОСТИ АДАПТАЦИИ ПРАКТИК SMART TOURISM ДЛЯ КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИХ РЕГИОНОВ (НА ПРИМЕРЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ).....	844
Усманова Азиза Баходировна	
ENERGY MANAGEMENT STRATEGIES FOR HYBRID ELECTRIC VEHICLES: A COMPREHENSIVE REVIEW.....	849
Asretdinova L.J., Gulnora Sh.Y.	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	864
B.Q. Madartov	
SINXRON GENERATORNING O'Z-O'ZIDAN CHAYQALISH JARAYONINI TAHLIL QILISH.....	867
Bekishev Allabergen Yergashevich, Zayniyeva Oliyaxon Egamberdiyevna, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Samadov Ilyos Azamat o'g'li	
SUG'URTA SOHASINING IQTISODIY-HUQUQIY MOHIYATI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: NAZARIY ASOSLAR, MILLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR.....	875
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
YANGI O'ZBEKISTON – UCHINCHI RENESSANS: CHORVACHILIKDA XALQ VETERINARIYASI XIZMATI TARIXI.....	880
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
TALENT DEVELOPMENT AS A DRIVER OF EMPLOYEE JOB SATISFACTION IN UZBEKISTAN'S PRIVATE SECTOR: A MIXED-METHODS STUDY.....	885
Farida Nishanova	
FOTO ELEKTR STANSIYALARI TOMONIDAN ELEKTR ENERGIYANI ISH LAB CHIQRISH HOLATI TAHLILI.....	893
Saidov Mash'al Samadovich	
OILAVIY TADBIRKORLIK TARAQQIYOTIDA XORIJIY TAJRIBA HAMDA UNDA FOYDALANISH MEKANIZMLARI.....	900
Ermatov Nosir Toxirovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QUYOSH FOTOELEKTR STANSIYALARINING HOLATI VA O'RNATILGAN QUVVATLARINI TAHLIL QILISH.....	907
Maxamadiyev Farrux Mirazimovich, Baratov Laziz Suyun o'g'li	

TIJORAT BANKLARINING XORIJIY KREDIT LINIYALARIDAN FOYDALANISH JARAYONIDA YUZAGA KELAYOTGAN MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	912
Ayitboev Nodirbek Rashid o'g'li	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING INTEGRAL METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNI IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	916
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
THE IMPACT OF CULTURAL FACTORS ON VOCATIONAL EDUCATION REFORM IN SAUDI ARABIA.....	923
Abdulmajeed Nabeel Azouz	
HUUDDLARNI IJTIMOİYIQTISODIY RIVOJLANISHDA YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNI DIFFERENTIAL YONDASHUV ORQALI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	929
Imanova Umida Baxtiyarovna	
INSON KAPITALI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MEHNAT BOZORI BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMIL SIFATIDA.....	934
Amanov Otabek Amankulovich	
DATA-DRIVEN BOSHQARUV MODELI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIYOT	938
Bobxo'jayev Asliddin Muzaffarovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI.....	943
Xasanov Axmadjon Shodiyarovich	
MAHALLA BOSHQARUVIDA MOLIYAVIY ERKINLIK VA IJTIMOİY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	948
Karjavova Xurshida Abdumalikovna	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING JORIY HOLATI VA O'ZGARISH TENDENSIYALARI TAHLILI	953
Dagarov Bekzod Muzaffar o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING STRATEGIK YONDASHUVLARI.....	960
Siradjev Iloxom Toxirovich	
CHEK EL MAMLAKATLARIDA FMCG SEKTORINING TUZILISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI....	965
Anvar Deberdiyev	
MARKETING FAOLIYATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA REAL INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI SSENARIYLAR ASOSIDA EKONOMETRIK BAHOLASH	970
Otajanov Umid Abdullayevich, Isakova Naima Ikromjonovna	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN INTEGRALLASHGAN METODOLOGIK MODELI.....	981
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY MASALALARI.....	986
Tilakov Navruz Maxmudovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY MASALALARI

Tilakov Navruz Maxmudovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

mustaqil izlanuvchisi E-mail: navruz001@gmail.com

ORCID:0009-0002-8586-4456

Annotatsiya. Mazkur maqolada kichik biznes subyektlarining investitsion faoliyatini moliyalashtirishning zamonaviy masalalari va ularning rivojlanish tendensiyalari tadqiq etilgan. Tadqiqotda raqamli iqtisodiyot sharoitida moliyalashtirishning yangi shakllari, jumladan, fintech xizmatlari, kraudfanding, venchur kapital, lizing operatsiyalari hamda onlayn kreditlash tizimlarining kichik biznesni rivojlantirishdagi o'rnini tahlil qilingan. Shuningdek, an'anaviy moliyalashtirish manbalari bilan bir qatorda muqobil moliyaviy instrumentlarning samaradorligi va ularning investitsion faollikka ta'siri o'rganilgan. Investitsion faoliyatni moliyalashtirish jarayonida raqamli texnologiyalarni joriy etish, moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish hamda risklarni boshqarishning zamonaviy usullari yoritilgan. Tadqiqot natijasida kichik biznes subyektlarining investitsion faoliyatini moliyalashtirish tizimini takomillashtirish va raqamlashtirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar. Kichik biznes, investitsion faoliyat, zamonaviy moliyalashtirish, raqamli iqtisodiyot, fintech, kraudfanding, venchur kapital, lizing, onlayn kreditlash, moliyaviy innovatsiyalar, investitsion resurslar, moliyaviy texnologiyalar, investitsion faollik, risklarni boshqarish, moliyaviy bozorlar, iqtisodiy rivojlanish.

Abstract. This article examines modern issues of financing the investment activities of small businesses and their development trends. The study analyzes the role of new forms of financing, including fintech services, crowdfunding, venture capital, leasing operations, and online lending systems in the development of small businesses in the digital economy. It also studies the effectiveness of alternative financial instruments, along with traditional sources of financing, and their impact on investment activity. The introduction of digital technologies in the process of financing investment activities, expanding access to financial resources, and modern methods of risk management are highlighted. As a result of the study, scientific and practical recommendations have been developed to improve and digitize the system of financing the investment activities of small businesses.

Keywords. Small business, investment activities, modern financing, digital economy, fintech, crowdfunding, venture capital, leasing, online lending, financial innovations, investment resources, financial technologies, investment activity, risk management, financial markets, economic development.

Аннотация. В данной статье рассматриваются современные вопросы финансирования инвестиционной деятельности малых предприятий и тенденции их развития. Анализируется роль новых форм финансирования, включая финтех-услуги, краудфандинг, венчурный капитал, лизинговые операции и системы онлайн-кредитования, в развитии малых предприятий в цифровой экономике. Также изучается эффективность альтернативных финансовых инструментов, наряду с традиционными источниками финансирования, и их влияние на инвестиционную деятельность. Особое внимание уделяется внедрению цифровых технологий в процесс финансирования инвестиционной деятельности, расширению доступа к финансовым ресурсам и современным методам управления рисками. В результате исследования разработаны научно-практические рекомендации по совершенствованию и цифровизации системы финансирования инвестиционной деятельности малых предприятий.

Ключевые слова: Малый бизнес, инвестиционная деятельность, современное финансирование, цифровая экономика, финтех, краудфандинг, венчурный капитал, лизинг, онлайн-кредитование, финансовые инновации, инвестиционные ресурсы, финансовые технологии, инвестиционная деятельность, управление рисками, финансовые рынки, экономическое развитие.

KIRISH

Kichik biznes subyektlarining investitsion faoliyatini moliyalashtirishning zamonaviy masalalari bugungi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etmoqda. Kichik biznes iqtisodiyotning eng moslashuvchan segmenti sifatida innovatsiyalarni joriy etish, bandlikni oshirish va iqtisodiy o'sishni ta'minlashda

muhim rol o'ynaydi. Shu bois ushbu subyektlarning investitsion faoliyatini samarali moliyalashtirish ularning barqaror rivojlanishi uchun asosiy omillardan biri hisoblanadi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda kichik biznesni moliyalashtirish jarayoniga raqamli texnologiyalar, fintech yechimlar, muqobil moliyaviy instrumentlar hamda global investitsion oqimlar sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Investitsion resurslarni jalb qilish, moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, innovatsion moliyaviy instrumentlardan foydalanish, raqamli bank xizmatlari hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish masalalari ilmiy tadqiqotlarning dolzarb yo'nalishlaridan biriga aylangan. Global iqtisodiy integratsiya va raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining investitsion faolligini oshirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshlikni ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Shu nuqta nazardan, xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlarning mazkur sohaga oid ilmiy qarashlarini tahlil qilish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Amerikalik iqtisodchi olim Eugene F. Brigham korporativ moliya nazariyasida investitsion faoliyatni samarali moliyalashtirish korxonalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashini ta'kidlaydi [1]. Olimning fikricha, moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish investitsion risklarni kamaytiradi va kapital samaradorligini oshiradi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlarida moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish investitsion faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Amerikalik iqtisodchi olim Stephen A. Ross investitsion qarorlarni qabul qilishda kapital qiymatini to'g'ri baholash muhim ekanligini qayd etadi [2]. Olimning fikricha, investitsion loyihalarni moliyalashtirishda kapital tarkibini optimallashtirish korxonalarining uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlaydi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlarida moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish investitsion barqarorlikni kuchaytiradi.

Britaniyalik iqtisodchi olim John Hicks kapital va investitsiyalar iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillaridan biri ekanligini ilmiy asoslab beradi [3]. Olim investitsion resurslardan samarali foydalanish ishlab chiqarish hajmini kengaytirishini ta'kidlaydi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlarining investitsion faolligini oshirish iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi.

Amerikalik Nobel mukofoti sovrindori Harry Markowitz portfel nazariyasida investitsion risklarni diversifikatsiya qilish muhimligini qayd etadi [4]. Olimning fikricha, investitsion mablag'larni samarali taqsimlash moliyaviy xavflarni kamaytiradi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlari uchun investitsion risklarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish dolzarb ahamiyatga ega.

Amerikalik iqtisodchi olim Robert C. Merton zamonaviy moliyaviy instrumentlar investitsion faoliyatni moliyalashtirish imkoniyatlarini kengaytirishini ta'kidlaydi [5]. Olimning fikricha, innovatsion moliyaviy xizmatlar kapital bozorlarining samaradorligini oshiradi. Fikrimizcha, fintech va raqamli moliya texnologiyalarini joriy etish kichik biznes subyektlari uchun yangi investitsion imkoniyatlarni yaratadi.

Amerikalik iqtisodchi olim Jeffrey Sachs investitsiyalarni jalb qilishda institutsional muhitning ahamiyati yuqori ekanligini qayd etadi [6]. Olimning fikricha, qulay investitsion muhit iqtisodiy faollikni oshirishga xizmat qiladi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlarini moliyalashtirishda huquqiy va institutsional bazani mustahkamlash zarur.

Britaniyalik iqtisodchi olim Timothy Besley moliyaviy infratuzilmaning rivojlanishi kichik biznesning investitsion imkoniyatlarini kengaytirishini ta'kidlaydi [7]. Olim bank-moliya tizimining samaradorligi tadbirkorlik rivojlanishiga bevosita ta'sir qilishini qayd etadi. Fikrimizcha, hududiy moliyaviy infratuzilmani rivojlantirish investitsion faoliyatni faollashtirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonlik iqtisodchi olim S.S. G'ulomov raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsion faoliyatni moliyalashtirishning zamonaviy mexanizmlarini rivojlantirish muhim ekanligini ta'kidlaydi [8]. Olimning fikricha, raqamli bank xizmatlari va elektron moliya tizimlari investitsion resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Fikrimizcha, O'zbekistonda raqamli moliyalashtirish mexanizmlarini keng joriy etish kichik biznes rivojlanishiga xizmat qiladi.

Mahalliy iqtisodchi olim Q.X. Abdurahmonov kichik biznesni moliyalashtirishda davlat qo'llab-quvvatlash siyosatining muhim rol o'ynashini qayd etadi [9]. Olimning fikricha, soliq imtiyozlari va subsidiyalar investitsion faollikni oshiradi. Fikrimizcha, kichik biznes uchun davlat tomonidan moliyaviy rag'batlantirish mexanizmlarini kengaytirish zarur.

Iqtisodchi olim B.Yu. Xodiyev investitsion faoliyatni moliyalashtirishda innovatsion yondashuvlar va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish muhim ekanligini ta'kidlaydi [10]. Olimning fikricha, investitsion jozibadorlikni oshirish iqtisodiy rivojlanishning muhim sharti hisoblanadi. Fikrimizcha, kichik biznes subyektlari uchun xalqaro moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadga muvofiqdir.

Xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar investitsion resurslardan samarali foydalanish, moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, raqamli moliya xizmatlarini rivojlantirish va davlat qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish kichik biznesning barqaror rivojlanishini ta'minlashini ta'kidlaganlar. Shunga qaramay, investitsion risklarning yuqoriligi, moliyaviy infratuzilmani yanada takomillashtirish, uzoq muddatli moliyaviy resurslarning cheklanganligi hamda raqamli moliya xizmatlaridan foydalanish darajasini oshirish kabi masalalar hali ham chuqur ilmiy tadqiqot olib borishni talab

etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolani tayyorlashda me'yoriy-huquqiy hujjatlar, foydalanilgan adabiyotlar va internet ma'lumotlari rasmiyligi, undagi iqtisodchi olimlarning mavzuga oid ilmiy-nazariy qarashlarining qiyosiy va tanqidiy tahlil qilingan. Mavzuni o'rganish davomida umumiy iqtisodiy usullar bilan bir qatorda tizimli tahlil, umumlashtirish, abstrakt-mantiqiy fikrlash, statistik usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

2025–2030-yillarda kichik va o'rta biznes (KOB)ni rivojlantirish strategiyasi mamlakat iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlash, xususiy sektor ulushini kengaytirish hamda innovatsion iqtisodiyotga o'tish jarayonlarini jadallashtirishga qaratilgan muhim hujjat hisoblanadi. Ushbu strategiyada kichik va o'rta biznesning yalpi ichki mahsulot, sanoat ishlab chiqarishi, eksport, bandlik hamda moliyaviy resurslardan foydalanishdagi ulushini oshirish bo'yicha aniq maqsadli indikatorlar belgilangan.

Mazkur ko'rsatkichlar nafaqat iqtisodiy o'sish sur'atlarini, balki institutsional islohotlar samaradorligini ham ifodalaydi. Kichik va o'rta biznes subyektlarining iqtisodiyotdagi ulushi ortib borishi mamlakatda xususiy sektorning institutsional jihatdan mustahkamlanayotganidan dalolat beradi. Xususan, YaIMdagi ulushning 2030-yilgacha 60 foizga yetkazilishi iqtisodiyotning davlat sektoridan xususiy sektorga bosqichma-bosqich transformatsiyalanayotganini ko'rsatadi. Bu esa bozor mexanizmlarining samarali ishlashi, raqobat muhitining kuchayishi hamda ishlab chiqarish samaradorligining oshishiga xizmat qiladi. Xususan, KOB subyektlarining YaIMdagi ulushi, sanoatdagi ishtiroki, eksportdagi hissasi va bandlikni ta'minlashdagi o'rni iqtisodiyotning diversifikatsiyalashuvi darajasini ko'rsatadi. Shuningdek, bank kreditlari ulushi, startap ekotizimi rivoji, elektron hukumat indeksidagi o'rin va savdoni osonlashtirish ko'rsatkichlari mamlakat biznes muhitining xalqaro standartlarga moslashuv darajasini baholashga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, strategik maqsadlar kompleks yondashuv asosida ishlab chiqilgan bo'lib, iqtisodiy, institutsional va raqamli transformatsiyani birgalikda amalga oshirishni nazarda tutadi.

Tahlil qilingan maqsadli ko'rsatkichlar dinamikasi kichik va o'rta biznesning iqtisodiyotdagi rolini bosqichma-bosqich oshirishga qaratilgan izchil siyosatni ifodalaydi. Birinchidan, YaIMdagi ulush 2024-yildagi 54,3 foizdan 2030-yilda 60 foizgacha oshishi rejalashtirilgan. Bu KOB sektorining iqtisodiyotdagi yetakchi ishlab chiqaruvchi kuchga aylanishini bildiradi. Shu bilan birga, sanoat mahsulotlaridagi ulush 32,4 foizdan 40 foizgacha oshishi ishlab chiqarish tarmog'ida kichik biznesning roli kuchayishini ko'rsatadi. Ikkinchidan, eksportdagi ulushning 33,3 foizdan 35 foizgacha oshishi tashqi bozorga chiqish imkoniyatlari kengayayotganini anglatadi. Bu ko'rsatkichning nisbatan sekin o'sishi eksport salohiyatini oshirishda strukturaviy islohotlar zarurligini ham bildiradi (1-jadval).

1-jadval

2025-2030-yillarda kichik va o'rta biznesni rivojlantirish strategiyasini amalga oshirishning maqsadli ko'rsatkichlari [11]

T/r	Ko'rsatkichlar	2024	Yillar bo'yicha ko'rsatkichlar					
			2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.	Kichik va o'rta biznes subyektlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, foizda	54,3	55	56	57,1	58,2	59,2	60
2.	Kichik va o'rta biznes subyektlarining jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlaridagi ulushi, foizda	32,4	33,7	35	36,4	37,6	39	40
3.	Kichik va o'rta biznes subyektlarining eksportdagi ulushi, foizda	33,3	33,6	33,9	34,2	34,5	34,8	35
4.	Kichik va o'rta biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlashdagi ulushi, foizda	74	74,5	75,1	75,7	76,5	77,2	78
5.	Har 1 000 kishiga to'g'ri keladigan faoliyat ko'rsatayotgan kichik biznes subyektlari soni, ta	12,1	13,1	14,2	15,3	16,5	17,7	19
6.	Xodimlari soni 10 kishidan kam bo'lmagan kichik va o'rta biznes subyektlarining jami kichik va o'rta biznes subyektlari sonidagi ulushi, foizda	7,2	7,8	8,5	9,2	9,9	10,6	11
7.	Tijorat banklari tomonidan kichik va o'rta biznes subyektlariga ajratilgan kreditlarning yalpi ichki mahsulotga nisbati, foizda	6,1	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1
8.	O'zbekistonning Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotining Savdoni osonlashtirish indikatoridagi (OECD Trade Facilitation Indicator) ko'rsatkichi, Indeks (0-2)	0,85	-	1,0	-	1,2	-	1,3
9.	O'zbekistonning Elektron hukumatni rivojlantirish indeksidagi (EGDI) o'rni	63	-	58	-	54	-	50

10.	O'zbekistonning Global startup ekotizimi indeksidagi (Global startup ecosystem index) o'rnini	110	105	98	91	85	80	75
-----	---	-----	-----	----	----	----	----	----

Uchinchidan, bandlikdagi ulush 74 foizdan 78 foizgacha oshishi KOBning mehnat bozori barqarorligini ta'minlovchi asosiy sektor sifatidagi o'rnini yanada mustahkamlaydi. Aholi bandligi bilan bog'liq bu indikator ijtimoiy barqarorlikning asosiy omillaridan biridir.

To'rtinchidan, har 1000 kishiga to'g'ri keladigan KOB subyektlari sonining 12,1 tadan 19 tagacha oshishi tadbirkorlik faolligining kuchayishini bildiradi. Bu iqtisodiyotda mikro va kichik biznesning kengayishini anglatadi.

Beshinchidan, moliyaviy sektor bilan bog'liq indikator — KOBga ajratilgan kreditlarning YaIMga nisbati 6,1 foizdan 7,1 foizgacha oshishi rejalashtirilgan. Bu kredit resurslarining kengayishi orqali biznes faolligi ortishini ta'minlaydi. Biroq mazkur ko'rsatkichning xalqaro standartlarga nisbatan hali pastligi kichik biznesni moliyalashtirish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zarurligini anglatadi. Ayniqsa, uzoq muddatli kreditlar, venchur moliyalashtirish, kraudfanding va lizing xizmatlarini rivojlantirish kichik biznesning investitsion faolligini sezilarli darajada oshirishi mumkin.

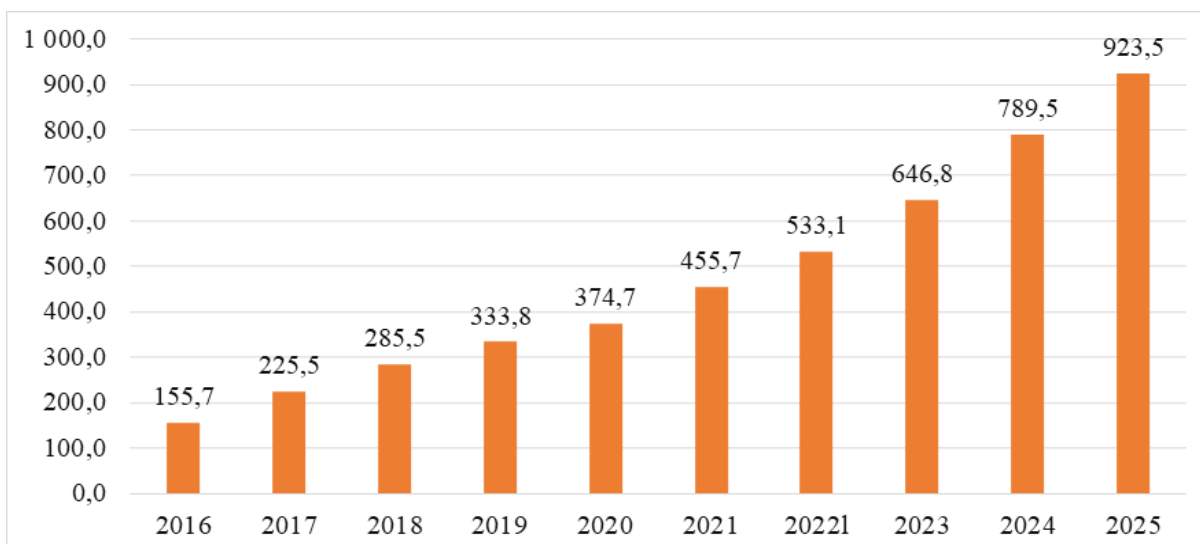
Oltinchidan, institutsional va raqamli indikatorlar muhim ahamiyatga ega. OECD savdoni osonlashtirish indeksi 0,85 dan 1,3 gacha oshishi tashqi savdo tartib-taomillarining soddalashuvini bildiradi. Elektron hukumat indeksi (EGDI) 63-o'ringacha yaxshilanishi davlat xizmatlarining raqamlashtirilganini ko'rsatadi. Davlat xizmatlarining elektron shaklga o'tkazilishi tadbirkorlik faoliyatini yuritishda vaqt va xarajatlarni kamaytiradi. Xususan, litsenziya olish, soliq hisobotlarini topshirish, bojxona operatsiyalari va bank xizmatlarining raqamlashtirilishi biznes yuritish muhitini sezilarli darajada yaxshilaydi. Global startup ekotizimi indeksida esa 110-o'ringacha ko'tarilish innovatsion muhitning sezilarli rivojlanishini anglatadi. Mazkur ko'rsatkich mamlakatda startup loyihalarni qo'llab-quvvatlash tizimi, IT infratuzilma va innovatsion muhit bosqichma-bosqich rivojlanayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, yosh tadbirkorlar va innovatsion loyihalar uchun grantlar, akseleratsiya dasturlari hamda texnoparklar faoliyatining kengayishi kichik biznesning texnologik rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, 2025–2030-yillarga mo'ljallangan strategiya kichik va o'rta biznesni iqtisodiyotning yetakchi segmentiga aylantirishga qaratilgan kompleks va tizimli yondashuvga asoslangan. Belgilangan maqsadli ko'rsatkichlar KOBning YaIM, sanoat, eksport va bandlikdagi ulushini sezilarli darajada oshirishni nazarda tutadi. Bu esa iqtisodiyotning xususiy sektor orqali diversifikatsiyalashuvini kuchaytiradi.

Shuningdek, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining kengayishi, kreditlash hajmining oshishi va startup ekotizimining rivojlanishi innovatsion iqtisodiyot shakllanishiga xizmat qiladi. Raqamli boshqaruv tizimlarining takomillashuvi esa biznes yuritish muhitini yanada shaffof va samarali qiladi.

Umuman olganda, ushbu strategiya kichik va o'rta biznesni nafaqat iqtisodiy o'sish omili, balki ijtimoiy barqarorlik va innovatsion taraqqiyotning asosiy drayveriga aylantirishni maqsad qiladi. Belgilangan indikatorlarning izchil bajarilishi O'zbekiston iqtisodiyotining global raqobatbardoshligini oshirishga, investitsion jozibadorligini kuchaytirishga hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat (YQQ) iqtisodiyotning real sektoridagi ishlab chiqarish samaradorligi va iqtisodiy o'sishning asosiy makroiqtisodiy indikatorlaridan biri hisoblanadi. Ushbu ko'rsatkich kichik biznesning milliy daromad yaratishdagi hissasi, resurslardan foydalanish samaradorligi hamda iqtisodiy faollik darajasini ifodalaydi. 2016–2025 yillar bo'yicha dinamik qator kichik tadbirkorlik sektorining iqtisodiy tizimdagi o'rnini kengayib borayotganini tahlil qilish, shuningdek, uning iqtisodiy o'sishga qo'shayotgan hissasini baholash imkonini beradi (1-rasm).

1-rasm. Kichik tadbirkorlik (biznes)da yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat hajmi, trln so'm [11]

Berilgan ma'lumotlarga ko'ra, 2016–2025-yillar davomida kichik tadbirkorlikda yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat hajmi barqaror va yuqori o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan. 2016-yilda ushbu ko'rsatkich 155,7 trln so'mni tashkil etgan bo'lsa, 2017-yilda 225,5 trln so'mga yetib, sezilarli o'sish qayd etilgan. 2018–2019-yillarda ham o'sish davom etib, mos ravishda 285,5 va 333,8 trln so'mni tashkil etgan.

2020-yilda 374,7 trln so'm darajasida shakllangan ko'rsatkich keyingi yillarda yanada tezlashgan o'sish bosqichiga kirgan. 2021-yilda 455,7 trln so'm, 2022-yilda 533,1 trln so'm va 2023-yilda 646,8 trln so'mga yetgan. Bu davrda kichik biznes sektorining iqtisodiyotdagi ulushi va ishlab chiqarish samaradorligi sezilarli darajada oshganini ko'rish mumkin.

2024–2025-yillarda esa o'sish yanada jadallashib, mos ravishda 789,5 va 923,5 trln so'mni tashkil etgan. Mazkur davrda xizmat ko'rsatish, savdo, qurilish va sanoat tarmoqlarida faoliyat yuritayotgan kichik biznes subyektlari sonining ortishi yalpi qo'shilgan qiymatning o'sishiga asosiy omil sifatida ta'sir ko'rsatgan. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar va elektron tijoratning rivojlanishi kichik biznes faoliyatining samaradorligini oshirgan. Umuman olganda, 10 yillik davrda yalpi qo'shilgan qiymat hajmi qariyb 6 baravardan ortiq oshgan bo'lib, bu kichik tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotdagi strategik ahamiyati mustahkamlanib borayotganini ko'rsatadi.

Tahlil natijalari kichik tadbirkorlikda yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymat 2016–2025-yillar davomida barqaror va yuqori sur'atlarda o'sib borganini ko'rsatadi. Kichik biznes sektorida kuzatilayotgan bunday ijobiy dinamikalar davlat tomonidan olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash dasturlari hamda investitsion muhitni yaxshilashga qaratilgan chora-tadbirlarning natijasi sifatida baholanishi mumkin. Soliq yukining kamaytirilishi, kreditlash tizimining soddalashtirilishi va raqamli xizmatlarning kengayishi sektor rivojlanishiga sezilarli turtki bermoqda. Ayniqsa, 2021-yildan keyingi davrda o'sish sur'atlarining tezlashishi sektor samaradorligining oshganidan dalolat beradi. Ushbu tendensiya kichik biznesning iqtisodiyotdagi ulushi kengayib borayotganini va uning milliy daromad yaratishdagi ahamiyati ortib borayotganini tasdiqlaydi. Umuman olganda, kichik tadbirkorlik iqtisodiy o'sishning muhim drayveri sifatida barqaror rivojlanish yo'lida muhim o'rin egallab bermoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Kichik biznes subyektlarining investitsion faoliyatini moliyalashtirishni takomillashtirish bo'yicha quyidagi taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi:

Kichik biznes subyektlarining ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va "yashil iqtisodiyot" yo'nalishidagi mikroloiyahalariga tijorat banklari tomonidan ajratilgan 500 million so'mgacha bo'lgan kreditlarni qayta moliyalashtirish stavkasi asosida ajratish taklif etilgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 19-martdagi PF-50-son "Kichik va o'rta biznesning iqtisodiyotdagi o'rnini oshirish chora-tadbirlari to'g'risi"dagi farmoni ishlab chiqishda foydalanilgan.

Kichik biznes subyektlarining investitsion faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini oshirish maqsadida ESG standartlariga mos kredit mahsulotlarini (yashil kreditlar, ijtimoiy obligatsiyalar) joriy etish taklif etilgan.

Kichik biznes subyektlari faoliyatiga to'sqinlik qiluvchi normativ cheklavlarni bartaraf etish maqsadida "tartibga soluvchi gilovina" mexanizmini har ikki yilda bir marta qo'llash asosida ma'muriy yukni kamaytirish taklif etilgan. Kichik va o'rta biznesni rivojlantirish strategiyasini 2025-yilda amalga oshirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturini ishlab chiqishda foydalanilgan.

Kichik va o'rta tadbirkorlik subyektlarining loyihalari uchun tijorat banklari, mikromoliya va lizing tashkilotlari tomonidan milliy va xorijiy valyutada ajratiladigan kredit, lizing, bank kafolati hamda akkreditivlar bo'yicha umumiy

qiymati 5 milliard soʻmdan oshmagan miqdorda kafillik taqdim etish taklif etilgan.

“Tadbirkorlikni rivojlantirish kompaniyasi” aksiyadorlik jamiyati tomonidan “1+2” tamoyili asosida kredit (lizing) ning dastlabki yilida qoʻllab-quvvatlash taqdim etilib, keyingi ikki yil davomida tadbirkorlik subyekti tomonidan yangi ish oʻrinlari yaratish rejasi bajarilganda hamda realizatsiya qilingan mahsulot (xizmat)dan tushum kamida 15 foizga oshganda moliyaviy qoʻllab-quvvatlashni davom ettirish taklif etilgan.

Yuqoridagi takliflarni quyidagicha asoslab chiqildi:

1. 500 mln soʻmgacha kreditlarni qayta moliyalashtirish stavkasi asosida ajratish. Mazkur taklif kichik biznes subyektlari uchun kredit resurslarining arzonlashuviga xizmat qiladi, chunki qayta moliyalashtirish stavkasi tijorat banklari foiz stavkalariga nisbatan past va barqaror boʻladi. Bu esa ishlab chiqarish, xizmat koʻrsatish va “yashil iqtisodiyot” loyihalarining investitsion jozibadorligini oshiradi. Natijada kreditdan foydalanish kengayib, kichik biznesning likvidligi va investitsion faolligi kuchayadi.

2. PF-50-son Farmon asosida ishlab chiqilgan yondashuvlardan foydalanish. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining PF-50-son Farmoni doirasida takliflardan foydalanish davlat siyosati va ilmiy tadqiqot oʻrtasidagi uzviylikni taʼminlaydi. Bu normativ-huquqiy asoslarning amaliyotga mosligini oshiradi hamda kichik va oʻrta biznesni rivojlantirish boʻyicha strategik maqsadlarning samarali amalga oshirilishiga xizmat qiladi. Natijada institutsional muvofiqlik kuchayadi.

3. ESG standartlariga mos kredit mahsulotlarini joriy etish. ESG (Environmental, Social, Governance) standartlariga asoslangan kreditlar va ijtimoiy obligatsiyalarni joriy etish kichik biznesda barqaror rivojlanish tamoyillarini mustahkamlaydi. Bu investitsion loyihalarning ekologik va ijtimoiy jihatdan maqbulligini oshiradi, xalqaro moliyaviy institutlar bilan integratsiyani kuchaytiradi hamda “yashil iqtisodiyot”ga oʻtishni tezlashtiradi.

4. “Tartibga soluvchi gilotina” mexanizmini qoʻllash. Har ikki yilda bir marta “tartibga soluvchi gilotina” mexanizmini joriy etish ortiqcha maʼmuriy tartibot va byurokratik toʻsiqlarni qisqartiradi. Bu kichik biznes subyektlari uchun operatsion xarajatlarni kamaytiradi, investitsion qarorlar qabul qilish jarayonini tezlashtiradi va biznes muhitining erkinligini oshiradi.

5. 5 milliard soʻmgacha kafillik tizimini joriy etish. Tijorat banklari, mikromoliya va lizing tashkilotlari tomonidan ajratiladigan moliyaviy instrumentlar boʻyicha kafillik taqdim etilishi kredit risklarini sezilarli darajada kamaytiradi. Bu banklarning kichik biznesga kredit berishga boʻlgan ishonchini oshiradi va moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Natijada investitsion loyihalar koʻlami ortadi.

6. “1+2” tamoyili asosida natijaga yoʻnaltirilgan qoʻllab-quvvatlash. “Tadbirkorlikni rivojlantirish kompaniyasi” tomonidan qoʻllanilayotgan “1+2” modeli natijaga asoslangan moliyalashtirish tizimini shakllantiradi. Bu tizim birinchi yilda boshlangʻich qoʻllab-quvvatlash, keyingi yillarda esa ish oʻrinlari yaratish va tushum oʻsishi kabi aniq indikatorlarga bogʻlangan moliyaviy yordamni nazarda tutadi. Natijada davlat mablagʻlaridan samarali foydalanish taʼminlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. Brigham E.F., Houston J.F. *Fundamentals of Financial Management*. — Boston: Cengage Learning, 2021. <https://books.google.com/books?id=61GfzGEACAAJ>
2. Ross S.A., Westerfield R.W., Jordan B.D. *Corporate Finance*. — New York: McGraw-Hill Education, 2019. <https://www.mheducation.com/highered/product/corporate-finance-ross-westerfield-jordan/M9781260772388.html>
3. Hicks J.R. *Value and Capital: An Inquiry into Some Fundamental Principles of Economic Theory*. — Oxford: Clarendon Press, 1946. <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.218672>
4. Markowitz H. “Portfolio Selection” // *The Journal of Finance*. — 1952. — Vol. 7(1). — pp. 77–91. <https://www.jstor.org/stable/2975974>
5. Merton R.C. “Theory of Rational Option Pricing” // *Bell Journal of Economics and Management Science*. — 1973. — Vol. 4(1). — pp. 141–183. <https://www.jstor.org/stable/3003143>
6. Sachs J.D. *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*. — New York: Penguin Press, 2005. <https://books.google.com/books?id=9HDoDwAAQBAJ>
7. Besley T. *Principles of Economics*. — Hoboken: Wiley, 2020. <https://www.wiley.com/en-us/Principles+of+Economics-p-9781119472537>
8. Gʻulomov S.S. *Raqamli iqtisodiyot asoslari*. — Toshkent: Oʻzbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi, 2020. <https://scholar.google.com/scholar?q=G%27ulomov+raqamli+iqtisodiyot+asoslari>
9. Abdurahmonov Q.X. *Mehnat iqtisodiyoti va sotsiologiyasi*. — Toshkent: Oʻzbekiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamgʻarmasi nashriyoti, 2019. <https://scholar.google.com/scholar?q=Abdurahmonov+Q.X.+mehnat+iqtisodiyoti>
10. Xodiyev B.Yu., Shodmonov Sh.Sh. *Iqtisodiyot nazariyasi*. — Toshkent: Barkamol fayz media, 2017. <https://scholar.google.com/scholar?q=Xodiyev+B.Yu.+iqtisodiyot+nazariyasi>
11. <https://stat.uz/uz/> maʼlumotlari asosida muallif tomonidan tayyorlangan.
12. Qoʻshimcha adabiyotlar roʻyxati:
13. Gofurov U.V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt. fan. doktori-T.: 2017. 30 b.
14. Kalandarov R.A. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish orqali iqtisodiyot real sektorining innovatsion taraqqiyotini

- ta'minlash. Ilmiy-ommabop risola.-T., 2019. 52 b.
15. Aripov O.A. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish hamda ishbilarmonlik muhitini yaratish. // "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 2, mart-aprel, 2019.
  16. Sharipov Q.B. Kichik tadbirkorlik faoliyatida tarmoq bo'yicha ixtisoslashuv jarayonlarini takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun taqdim etilgan dissertatsiya avtoreferati. –T.: "Akademiya nashirlik markazi" nashriyoti, 2020. 61 b.
  17. Abduazizov I.A. va boshq. Микрокредитование как фактор развития малого бизнеса в Узбекистане // Multidisciplinary Scientific Journal // April, 2023, erus.uz.
  18. Abdullayeva Sh. Bank risklari va kreditlash. – T.; "Moliya", 2002. – 304 b.
  19. Abdullayev Yo. Малый бизнес и предпринимательство: Учебник для студентов высших учебных заведений, обучающихся по экономическим направлениям и специальностям. / Ё.Абдуллаев, Ш.Юлдашев. – Т.: «Иқтисод-молия», 2008. – С. 24.
  20. Abdullayev A., Muftaydinov Q., Aybeshov X. Kichik biznesni boshqarish. – T.: "Moliya", 2003. – B. 7.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100